

PERSPECTIEFNOTA 2021

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding en leeswijzer	4
1. Doelen Begroting 2021	6
2. Financiële uitgangshpositie	10
3. Voorstellen nieuw beleid	11
4. Voorstellen harmonisatieopgaven.....	13
5. Financiële samenvatting	15
6. West Betuwe Financieel in evenwicht	16

Voorwoord

Samen op zoek naar perspectief

Voor u ligt de Perspectiefnota 2021. Eerder dit jaar hebben wij u deelgenoot gemaakt van de grote financiële zorgen en risico's waarmee West Betuwe op dit moment wordt geconfronteerd. Tegen die achtergrond is niet voor niets het project 'West Betuwe in financieel evenwicht' opgestart. Dit project heeft als doel alle mogelijkheden inzichtelijk te maken die eraan moeten bijdrage onze gemeente ook voor de langere termijn financieel gezond te houden.

We stellen in deze Perspectiefnota voor fors te investeren in het inlopen van achterstallig onderhoud van wegen en beheer en onderhoud van het openbaar groen. Dit om extra kosten in de toekomst te voorkomen. Om dit financieel te kunnen bekostigen is het helaas noodzakelijk de algemene reserve flink aan te spreken. Hoewel de bodem in zicht is, is de gemeentelijke schatkist nog niet uitgeput. We moeten evenwel ruimte houden voor het opvangen van risico's en noodzakelijke incidentele investeringen. Uiteraard beschikt de gemeente nog over tal van andere reserves. Daarbij gaat het echter om bestemmingsreserves die al aan specifieke doeleinden zijn gekoppeld. Zij zijn dus niet vrij besteedbaar.

Er is nagenoeg geen ruimte meer voor nieuw beleid en het opwaarderen van bestuurlijke ambities. Dit zal later dit jaar zeker tot uitdrukking komen in de Programmabegroting 2021. Die begroting verwachten wij overigens nog met een positief saldo te kunnen presenteren. Onze zorgen richten zich op de langere termijn.

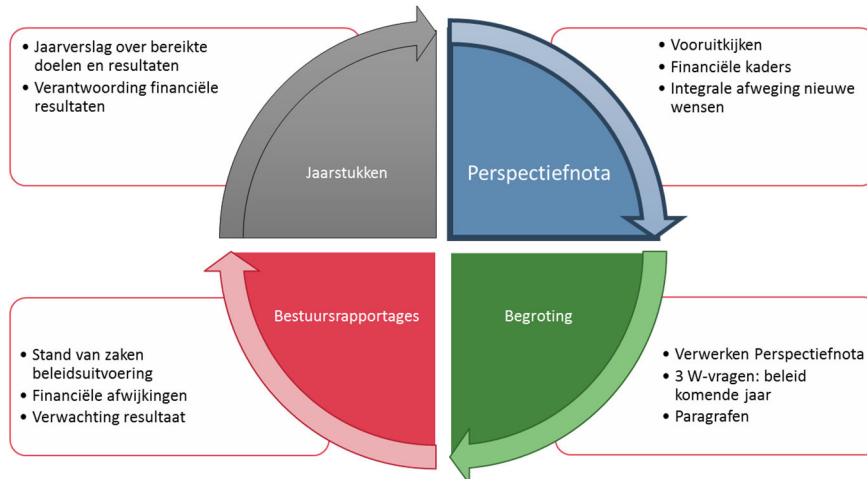
In hoeverre is er dan nog wel sprake van 'perspectief' en is de benaming van dit document terecht? Immers, hoewel de letterlijke omschrijving slechts spreekt over 'vergezicht', leggen de meeste mensen hierbij toch de associatie met hoop en vertrouwen. Zo zien wij het ook. De problemen worden op tijd door zowel college als gemeenteraad onderkend. We constateren ook een gemeenschappelijk gevoel van verantwoordelijkheid om – in goed overleg met de samenleving – oplossingen te zoeken en waar nodig ingrijpende maatregelen te treffen. Dat zal soms lastig zijn, maar uiteindelijk zullen deze inspanningen leiden tot een mooi toekomstperspectief voor West Betuwe.

West Betuwe, juni 2020
College van Burgemeester en Wethouders

Inleiding en leeswijzer

Met de Perspectiefnota starten we de P&C-cyclus 2021 en dit is de opmaat voor de begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2022-2024.

Schematisch ziet de Planning & Control cyclus er zo uit:

Doel van de Perspectiefnota is vooruitkijken naar het komende jaar, het vaststellen van de financiële kaders en de integrale afweging van de nieuwe wensen. Gelet op de financiële positie van de gemeente is deze Perspectiefnota beleidsarm ingestoken. Alleen nieuw beleid wat voldoet aan de drie O's (onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar) is nu meegenomen. De wensen voor nieuw beleid leggen we voor bij de begroting 2021 voor een integrale afweging, mits er financiële ruimte is. Conform de harmonisatiestrategie stellen we in deze Perspectiefnota voor om incidenteel geld ter beschikking te stellen voor de harmonisatievoorstellen Wegen en Groen.

Deze Perspectiefnota 2021 is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Doelen begroting 2021

In hoofdstuk 1 beschrijven we per beleidsprogramma de voorgestelde doelen voor het komende begrotingsjaar. Per doel geven we een korte beschrijving en zijn de resultaatindicatoren opgenomen. Over deze resultaatindicatoren rapporteren in de bestuursrapportages en jaarrekening 2021.

Financiële uitgangspositie

De financiële samenvatting is gebaseerd op het meerjarenperspectief uit de 1^e Bestuursrapportage 2020. Daarnaast geven we aan wat het vrij besteedbare bedrag is in de Algemene Reserve. Deze samenvatting is opgenomen in hoofdstuk 2.

Voorstellen nieuw beleid

De voorstellen voor nieuw beleid beschrijven we in hoofdstuk 3. We presenteren alleen het nieuw beleid wat voldoet aan de drie O's (onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar). Het overige nieuwe beleid presenteren we bij de begroting 2021 alwaar de integrale afweging plaatsvindt.

Voorstellen harmonisatieopgaven

Conform de harmonisatiestrategie presenteren we, in hoofdstuk 4, bij deze perspectiefnota de incidentele financiële gevolgen van de beheerplannen Wegen en Groen die bijdragen aan het nul-scenario.

Financiële samenvatting

Samenvattend staat in hoofdstuk 5 het financieel perspectief (exploitatie en vrije Algemene Reserve) na verwerking van onze voorstellen.

West Betuwe financieel in evenwicht

Als laatste hoofdstuk beschrijven wij kort het proces van het traject "West Betuwe financieel in evenwicht".

1. Doelen Begroting 2021

Voor de Programmabegroting 2021 stellen we de volgende doelen en resultaten voor. Hierbij geven aan " wat we willen bereiken" in 2021 en wat de hieraan gerelateerde resultaten zijn. Het onderdeel " wat gaan we daarvoor doen" beschrijven we in de Programmabegroting 2021.

Programma 1 Bestuur en Ondersteuning

	Doel	Resultaat
1	We vergroten de leefbaarheid in de kernen.	<ol style="list-style-type: none">1. Eind 2021 hebben alle kernen in de gemeente een kernagenda (inclusief activiteitenplan)2. In 2021 ondersteunen we de leefbaarheidsinitiatieven maximaal; de kernen benutten minstens 85% van het leefbaarheidsbudget
2	We vergroten de klanttevredenheid over de onze dienstverlening.	<ol style="list-style-type: none">1. We halen gemiddeld een 7,5 bij de vervolgmeting klanttevredenheid.2. Eind 2021 ronden we de voorbereidende werkzaamheden voor het terughalen van de vergunningtaken af.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

	Doel	Resultaat
1	We verhogen het ondermijningsbewustzijn en de weerbaarheid, in- en extern.	<ol style="list-style-type: none">1. Onze werkprocessen bevatten checkvragen over het risico van ondermijning2. Meer inwoners en ondernemers vinden de weg naar de meldlijnen over ondermijning
2	We stimuleren dat evenementen duurzaam en schoon zijn.	<ol style="list-style-type: none">1. Met 25% van de organisatoren gaan we in gesprek over duurzame en schone evenementen2. We onderzoeken een legeskorting voor duurzaam en schoon georganiseerde evenementen

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

	Doel	Resultaat
1	We lossen van de top 5 fietsknelpunten in 2021 twee knelpunten op (de overige drie volgen na 2021)	<ol style="list-style-type: none">1. Een veilige inrichting van de kruising Zeiving - Nieuwe Zuiderlingdijk Heukelum2. Realisatie ontbrekende fietsschakel Waalbandijk Waardenburg
2	We verbeteren de leefbaarheid in de kernen	<ol style="list-style-type: none">1. Minder mensen rijden in de spits door onze verblijfsgebieden

Programma 4 – Economie

	Doel	Resultaat
1	We stimuleren van de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden/kantoorpanden	<ol style="list-style-type: none">1. Leegstandverordening (winkel)panden is door de gemeenteraad vastgesteld
2	We streven naar breed gedragen winkeltijden	<ol style="list-style-type: none">1. Er is een winkeltijdenverordening vastgesteld
3	We versterken de huidige en toekomstige werkgelegenheid	<ol style="list-style-type: none">1. De economische beleidsvisie is vastgesteld2. Het uitvoeringsprogramma economie is door het college vastgesteld

Programma 5: Onderwijs

	Doel	Resultaat
1	We bouwen, renoveren en verduurzamen schoolgebouwen (incl. integraal huisvestingsplan)	<ol style="list-style-type: none">1. Kindcentrum De Plantage is opgeleverd en start het schooljaar 2021-2022 in het nieuwe gebouw2. Op basis van het verduurzamingsrapport zijn 4 scholen gestart met de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen
2	We verstevigen de lokale verbinding en zorgstructuur met het primair onderwijs	<ol style="list-style-type: none">1. Een doelgerichte samenwerking tussen onderwijs en gemeente die breed beschikbaar is voor kinderen en ouders2. Meer preventieve activiteiten en een snellere toeleiding naar de juiste zorg voor kinderen
3	We stimuleren een sluitende aanpak voor praktijkonderwijs	<ol style="list-style-type: none">1. Leerlingen vanuit het praktijkonderwijs met de potentie om deel te nemen aan het arbeidsproces hebben een begeleide werkplek in het lokale bedrijfsleven
4	We dringen laaggeletterdheid terug en stimuleren digitale voorzieningen	<ol style="list-style-type: none">1. We geven lokaal uitvoering aan het regionaal taalakkoord en bereiken laaggeletterde inwoners door het aanbieden van een (maatwerk-) ondersteuningsprogramma2. Het Digi-taalhuis bereikt inwoners uit alle kernen van de gemeente West Betuwe

Programma 6: Sport, Cultuur en Recreatie

	Doel	Resultaat
1	We stimuleren sport, duurzame sportvoorzieningen en beheer van sportaccommodaties	<ol style="list-style-type: none">1. We geven uitvoering aan een geharmoniseerd sportbeleidsplan en beheerplan sportvelden
2	We verbinden sectoren cultuur en kunst, recreatie en toerisme	<ol style="list-style-type: none">1. Er is een totaalaanbod van toeristische en culturele fiets- en wandelroutes
3	We versterken, vernieuwen, verbreden en verbinden cultuur en kunst.	<ol style="list-style-type: none">1. Er is uitvoering van de gezamenlijke cultuur en kunst agenda 2021-2022 door gemeente en partners
4	Leefbaarheid en vitaliteit in de kernen behouden en versterken	<ol style="list-style-type: none">1. Dorpshuizen hebben een toekomstbestendig uitvoeringsplan. Onderdelen zijn een goede organisatie, financiële draagkracht en een plek voor ontmoeting.2. Uitvoeringsplan voor versterking, samenwerking en waardering van vrijwilligers die actief zijn binnen de gemeente

Programma 7: Sociaal domein

	Doel	Resultaat
1	We bieden passende ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben	<ol style="list-style-type: none"> 1. Door de maatregelen financiële beheersbaarheid is er meer grip op de uitgaven in het sociaal domein 2. De inkoop voor ondersteuning op Wmo en Jeugdzorg, en de ambulantisering beschermd wonen is afgerond voor 01-01-2022
2	We stimuleren een gezonde leefstijl en leefomgeving	<ol style="list-style-type: none"> 1. 60% van de scholen in West Betuwe voert gezond beleid uit rond voeding / beweging / gezonde leefstijl
3	We stimuleren dat iedereen mee kan doen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren van de preventieagenda en inclusieagenda 2. Voorbereiding van uitvoering van het nieuwe subsidiebeleid vanaf 2022
4	We versterken het informele netwerk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is goede ondersteuning van mantelzorgers zodat zij hun rol kunnen volhouden 2. Het versterken van lokale initiatieven ter voorkoming van een extra beroep op de zorg

Programma 8 Duurzaamheid en Milieu

	Doel	Resultaat
1	We geven samen met stakeholders uitvoering aan de energietransitie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eind 2021 beschikt West Betuwe over een Warmtetransitievisie. 2. We zetten in op een pilotwijk waar we samen met de inwoners werken aan een wijkuitvoeringsplan.
2	Ruimtelijke (klimaat) Adaptatie: We streven naar een toekomstbestendig leefklimaat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eind derde kwartaal van 2021 zijn de breed maatschappelijke gesprekken afgerond, over de urgentie en acceptatie van kwetsbaarheden en welke maatregelen hiervoor nodig zijn om deze kwetsbaarheden te verminderen, als input voor het lokale maatregelen- en uitvoeringsplan 2. In het vierde kwartaal 2021 maken we een start met een lokaal maatregelenplan dat aansluit op de gestelde ambities en doelen uit de Regionale Adaptatie Strategie
3	We willen het zwerfafval in West Betuwe verminderen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eind 2021 zijn de activiteiten en projecten uit het zwerfafvalplan geïmplementeerd en in werking
4	Begraafplaatsen: We voorzien in de behoefte van inwoners om natuurbegraven in de gemeente West Betuwe mogelijk te maken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Medio 2021 beschikt West Betuwe over een afgerond onderzoek naar regelgeving en mogelijkheden van bijzondere begraafvormen 2. Eind 2021 heeft West Betuwe een keuze gemaakt over natuur/natuurlijk begraven

Programma 9 Wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling

	Doel	Resultaat
1	We zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met ruimte voor alle doelgroepen	<ol style="list-style-type: none">1. Realiseren van het uitvoeringsprogramma, zoals dat is opgenomen bij de vaststelling van de woonvisie (2020).2. Er zijn Prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersbelangenorganisaties.
2	We zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit	<ol style="list-style-type: none">1. Eind 2021 zijn de voorbereidende activiteiten voor de invoering van de omgevingswet afgerond

Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

	Doel	Resultaat
1	We houden grip op de het uitgavenpatroon van de gemeente	<ol style="list-style-type: none">1. We hebben een maandelijks geactualiseerde liquiditeitsplanning.2. We lenen niet meer dan nodig.
2	We maken onze begroting 2022-2025 financieel sluitend.	<ol style="list-style-type: none">1. Een sluitend dekkingsplan voor de begroting 2022-20252. Een doorlopen participatietraject over de relevante dekkingsmaatregelen met het maatschappelijk middenveld.

2. Financiële uitgangspositie

We presenteren hier de financiële uitgangspositie van de exploitatie (huishoudboekje) en van de vrij besteedbare Algemene Reserve (vrij besteedbaar spaargeld).

Overzicht exploitatie

In onderstaand overzicht laten we de stand van de begroting 2021 en verder zien na verwerking van het financieel effect van de 1^e Bestuursrapportage 2020. Het overzicht laat zien dat we in 2021 een positief saldo hebben van 2,2 miljoen euro. Echter de jaren 2022 en verder vertonen een negatief saldo.

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro			
	2021	2022	2023	2024
Saldo (voor mutaties Eerste Bestuursrapportage 2020)	5.452	998	1.033	1.593
Totaal financieel effect 1e Bestuursrapportage 2020	-2.479	-3.914	-4.415	-5.143
Financieel uitgangspunt begroting 2021 en verder	2.973	-2.917	-3.382	-3.550

Overzicht Algemene Reserve

In onderstaand van de Algemene Reserve schetsen we het verwachte verloop hiervan. We houden rekening met begrote en mogelijke toevoegingen en onttrekkingen. Het totaal van de Algemene Reserve schatten we in op 30,2 miljoen euro. Dit bedrag is niet vrij besteedbaar. Een deel van de Algemene Reserve reserveren we voor het opvangen van de risico's.

In de jaarrekening 2019 is een overzicht opgenomen van alle geïnventariseerde risico's. In de nota Reserves en voorzieningen (vastgesteld in raad 26 mei) is opgenomen dat de omvang van de Algemene Reserve minimaal driemaal het bedrag is van de gewogen risico's (exclusief de risico's grondexploitaties). Het gewogen risico's voor 2020 bedragen 2.650.000 euro. De minimale omvang van de Algemene Reserve moet dan 8.000.000 euro bedragen. Dit betekent dat het vrij besteedbare bedrag van de Algemene Reserve 22,2 miljoen bedraagt.

Verloopoverzicht Algemene Reserve		2020
Algemene reserve (31-12-2019)		19.274.000
Storting Enecogelden		13.800.000
Onttrekking nieuw beleid/restantkredieten Begroting 2020		-4.422.000
Geplande onttrekking AR 2022		-660.000
Totaal		27.992.000
Mogelijke storting en onttrekkingen		
Verwachte storting nav jaarrekeningresultaat 2019		700.000
Raadsvoorstel Kernenbeleid		-1.000.000
Verwacht jaarrekeningresultaat 2020		3.000.000
Noodfonds Corona		-500.000
Totaal		2.200.000
Totaal		30.192.000
Minimale Algemene Reserve gewogen risico's		8.000.000
Vrij besteedbare algemene reserve		22.192.000

3. Voorstellen nieuw beleid

In deze Perspectiefnota stellen we voor om alleen nieuw beleid wat voldoet aan de drie O's (onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar) te honoreren. Het overige nieuwe beleid presenteren we bij de begroting 2021 alwaar de integrale afweging plaatsvindt.

In onderstaand overzicht is het nieuw beleid opgenomen.

Nieuw beleid	2021	2022	2023	2024
Digitaal Stelsel Omgevingswet	21.150	21.150	21.150	21.150
Baseline Informatieveiligheid Overheid	101.000	101.000	101.000	101.000
Totaal	122.150	122.150	122.150	122.150

Toelichting nieuw beleid

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Drie O's	Motivatie (omdat)
Onuitstelbaar	We moeten voorbereid zijn op de invoering van de Omgevingswet
Onvermijdbaar	Het is een wettelijke verplichting
Onvoorzien	We hebben er in de begroting geen rekening mee gehouden

De Omgevingswet moet met ingang van 2022 alle wetgeving rond ruimtelijke ordening en de leefomgeving vervangen, decentraliseren en digitaliseren. Tientallen wetten en meer dan honderd ministeriële regelingen worden gebundeld, van geluidsnormen tot horecaregels en milieuwetgeving. Veel vergunningen worden daarbij vervangen door algemene regels. De gemeente toetst minder dan nu het geval is. Onderdeel van de Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Eén digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen, raadplegen van de geldende regels per locatie, en op termijn informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het DSO bestaat uit een landelijke voorziening (DSO-LV), collectieve voorzieningen voor gemeenten (DSO-CG) en individuele voorzieningen van overheden. In veel gevallen moet met ingang van 2022 binnen 8 weken een aangevraagde Omgevingsvergunning afgegeven kunnen worden. Dit op basis van een integrale afweging, al dan niet in overleg met de bestuurlijke partners. Dit project loopt al vanaf mei 2019 en ook voor 2020 zal er nog separaat een voorstel volgen. De kosten voor 2021 en verder, eenmalig € 50.000, vertaald naar een jaarlijkse kapitaallast van 10.000 euro en structureel 45.000 euro exploitatielasten, zijn opgenomen in de kaderbrief van BWB, maar niet verwerkt in de begroting van BWB. Dat betekent dat de gemeenten in hun eigen begroting de middelen hiervoor moeten reserveren. Het aandeel van West Betuwe in de kosten is 34,85%.

Baseline Informatieveiligheid Overheid

Drie O's	Motivatie (omdat)
Onuitstelbaar	Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) van kracht
Onvermijdbaar	Het is een wettelijke verplichting
Onvoorzien	In de begroting hebben we geen rekening gehouden met aanvullende middelen voor informatiebeveiliging die nodig zijn om de aan de strengere eisen van de BIO te kunnen voldoen.

Sinds 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO verving de voormalige Baselines Informatieveiligheid voor gemeenten, rijk, waterschappen en provincies. Hiermee ontstond één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de hele overheid. Dit kader is gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normen. De BWB-gemeenten en BWB voldoen momenteel niet aan de BIO, mede doordat de BIG eerder nog niet volledig werd

geïmplementeerd. Op basis van een vooronderzoek is duidelijk geworden dat er diverse applicaties moeten worden aangeschaft o aan de vereisten voor logging, beheer en autorisatie van de systemen te kunnen voldoen. In totaal verwacht BWB eenmalige implementatiekosten voor een bedrag van € 450.000, die zich vertaalt in een jaarlijkse kapitaallast van 450.000 euro. Daarnaast verwacht BWB 200.000 euro aan extra exploitatielasten voor de nieuwe applicaties en uitbreiding van formatie.

BWB heeft voor de implementatie van de BIO in de begroting geen middelen beschikbaar, daarom moeten de gemeenten er in hun begroting rekening mee houden. Het aandeel van West Betuwe in deze kosten is 34,85%.

4. Voorstellen harmonisatieopgaven

Conform de harmonisatiestrategie presenteren we in dit hoofdstuk 4 de incidentele financiële gevolgen van het beheerplan Wegen en het Groen beleidsplan die bijdragen aan het nul-scenario.

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen van deze incidentele bedragen voor 2021. Wij stellen voor om deze bedragen toe te kennen voor deze beheerplannen en te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Wat	2021
Beheerplan wegen (inclusief wegbermen)	
- inhaalslag achterstallig onderhoud	3.800.000
- Impulsbudget kwaliteitsniveau asfaltverharding op Basis en elementenverharding op Laag	8.040.560
- vervangingsinvesteringen wegen (kapitaallasten t/m 2025)	1.400.000
- Veilig en duurzaam inrichting wegbermen (kapitaallasten t/m 2025)	710.000
- Stelpost kleinschalige wensen en kansen (inclusieve) leefomgeving	250.000
- Stelpost kansen klimaatbestendig inrichten van wegen	500.000
	14.700.560
Beheerplan groen	
- Budget efficiëntie maatregelen (incidenteel)	4.856.000
	4.856.000

Toelichting

Beheerplan Wegen 2021-2025

Wat willen we bereiken?

Doel: Het wegbeheer op een duurzame en (financieel) verantwoorde wijze realiseren, met voor onze inwoners en andere weggebruikers veilige en goed begaanbare wegen, fiets- en voetpaden.

Resultaat:

- De asfaltverhardingen (onder)houden we op kwaliteitsniveau Basis en de elementenverharding op niveau Laag;
- De wegbermen zijn veilig en duurzaam ingericht;
- Kansen en wensen uit de leefomgeving rond de inrichting van de wegen (inclusieve samenleving) zijn gerealiseerd;
- Kansen op het vlak van klimaatbestendig inrichten van de wegen zijn gerealiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 1) Achterstallig onderhoud wordt weggewerkt;
- 2) Wegen aan het einde van de levensduur vervangen;
- 3) Wegbermen veilig en duurzaam inrichten;
- 4) Asfaltverhardingen onderhouden op niveau Basis en de elementenverhardingen op niveau Laag;
- 5) Uitvoering geven aan realistische kleinschalige wensen op het vlak van aanpassingen van de wegen;
- 6) Uitvoering geven aan realistische kansen op het vlak van klimaatbestendig inrichten van de wegen.

Het incidenteel beschikbaar stellen van het budget voor wegen zorgt ervoor dat er de komende vijf jaren geen tekort is in de begroting. Je lost de knelpunten voor de komende vijf jaren op. Na vijf jaar is het budget voor groot onderhoud weer op het oorspronkelijke niveau en lopen de kapitaallasten door van de (vervangings)investeringen. Hiervoor moet nog dekking gevonden worden. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar het beheerplan Wegen 2021-2025.

Groen beleidsplan 2021-2025

Wat willen we bereiken?

Doel: Het groenbeleid was in de voormalige gemeenten niet gelijk. Het groenbeleidsplan maakt inzichtelijk waar de verschillen aanwezig zijn en hoe deze tegen welke kosten gelijk getrokken kunnen worden volgens de 'gemene deler'. Daarbij beantwoordt het groenbeleidsplan aan eerder vastgesteld beleidskaders.

Resultaat:

Het nieuw beleid resulteert in éénduidig groenbeleid voor de volgende thema's:

- Beplanting
- Grassen
- Bomen
- Watergangen
- Hondenterreinen

Het nieuw beleid kenmerkt zich als sober en doelmatig, waarbij zoveel als mogelijk rekening is gehouden met actuele thema's zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en inclusie. De mate waarin hier invulling aan gegeven kan worden hangt samen met de mogelijkheden voor omvormingen en vervangingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

A. **Aanvullend maatregelen uitvoeren om te komen tot geharmoniseerd beleid:**

- bijmaaien van de bomen in Geldermalsen (buitengebied)
- actualiseren en updaten van het beheersysteem
- Slootvuil ruimen (94%)
- structureel opvangen van financieel tekort (ontstaan na de fusie en tijdelijk met incidentele middelen opgevangen)
- het leveren van een bijdrage aan de taakstelling

De hiervoor genoemde punten leiden tot een structureel tekort van 434.009 euro.

B. **Efficiëncymaatregelen uitvoeren om het structureel tekort te kunnen opvangen.**

Het wegwerken van het aanzienlijke tekort én een bijdrage leveren aan de taakstelling vragen om drastische en ingrijpende maatregelen in het groenareaal en het groenbeheer.

In het beleidsplan is een selectie gemaakt van maatregelen die er echt toe doen in het besparen van kosten. Deze maatregelen vragen om eenmalige investeringen. Deze eenmalige investeringen bestaan uit het omvormen van beheergroepen (622.000 euro) het dunnen/verwijderen van bomen (2.530.000 euro) en het verwijderen/vervangen van vormbomen (1.704.000 euro). Dit komt neer op een totale eenmalige investeringen van 4.856.000 euro. Deze investeringen resulteren in een structurele bruto besparing van 478.132 euro. Daarmee kan het structureel tekort van 434.009 euro opgevangen worden. Daarnaast blijft er na aftrek van het tekort nog 44.124 euro over op basis van een min scenario. Indien het min scenario wordt gevolgd kan dit restant ingezet worden als bijdrage aan de taakstelling op de beheerplannen.

5. Financiële samenvatting

Na verwerking van de voorstellen van nieuw beleid ziet het financieel meerjaren perspectief er als volgt uit:

Begrotingsjaar	bedragen x 1.000 euro			
	2021	2022	2023	2024
Saldo (voor mutaties Eerste Bestuursrapportage 2020)	5.452	998	1.033	1.593
Totaal financieel effect 1e Bestuursrapportage 2020	-2.479	-3.914	-4.415	-5.143
Nieuw beleid	-122	-122	-122	-122
Financieel uitgangspunt begroting 2021 en verder	2.851	-3.039	-3.504	-3.672

Na verwerking van de voorstellen van de harmonisatieopgaven bedraagt de ruimte in de vrij besteedbare Algemene Reserve:

Verloopoverzicht Algemene Reserve	2020
Vrij besteedbare algemene reserve	22.192.000
Harmonisatievoorstellen	-19.556.560
Vrij besteedbare Algemene Reserve	2.635.440

6. West Betuwe Financieel in evenwicht

West Betuwe wil een financieel gezonde gemeente zijn, met een begroting die gedurende een reeks van jaren in evenwicht is. Tegelijkertijd wil de gemeente goede voorzieningen bieden, tegen acceptabele lasten voor inwoners en bedrijven.

Bij het resultaat van 2019 behoort de kanttekening dat het vooral te danken is aan incidentele meevallers op verschillende beleidsterreinen. Hoe welkom ook, hiermee dekken we structurele uitgaven niet af. De gemeente heeft én voorziet voor de nabije toekomst forse financiële tegenvallers binnen het Sociaal Domein, waar overigens vele gemeenten in Nederland mee te maken hebben. Ook pakt de toekomstige herverdeling van de uitkering uit het Gemeentefonds hoogstwaarschijnlijk voor West Betuwe negatief uit. De nog niet geheel afgeronde afstemming van wisselend beleid vanuit de drie voormalige gemeenten (harmonisatieslag) laat zien dat ook binnen verschillende beheerplannen tegenvallers mogen worden verwacht. Vooral het achterstallig onderhoud van wegen baart zorgen. Uitgesteld onderhoud creëert immers hogere kosten voor de toekomst.

Tenslotte zijn de incidentele en mogelijk structurele gevolgen van de bestrijding van het Coronavirus op dit moment nog nauwelijks te voorspellen. Vooralsnog gaat het college van burgemeester en wethouders er van uit, dat lang niet alle gevolgen door de Rijksoverheid worden gecompenseerd. Nu niets doen en voortgaan op de huidige weg betekent dat vrijwel zeker dat de gemeente met ingang van 2022 in de negatieve cijfers komt.

Project West Betuwe financieel in evenwicht

Kortom, zwaar weer op komst en tijd om de bakens te verzetten. Dat moet weloverwogen gebeuren. Inmiddels loopt er een onderzoek naar de verschillende mogelijkheden, zowel aan de kant van de inkomsten als aan de kant van de uitgaven. Dit onderzoek omvat een zestal punten:

1. Opschonen: bij de herindeling zijn verschillende budgetten vanuit de drie voormalige gemeenten bij elkaar gevoegd. Inmiddels is duidelijk dat een aantal van de nieuwe budgetten te ruim bemeten zijn. Zij kunnen dus mogelijk naar beneden worden bijgesteld.
2. Besparen: gemeentelijke uitgaven beperken en met minder middelen hetzelfde resultaat bereiken.
3. Bezuinigen: gemeentelijke uitgaven beperken waarbij ook de resultaten wijzigen.
4. Prioriteren: meer onderscheid maken tussen wettelijke (verplichte) taken en niet wettelijke taken en bestuurlijke ambities bijstellen.
5. Lastenverzwaring: leges en belastingen voor de samenleving verhogen.
6. Verdienen: extra inkomsten genereren.

Iedereen zal het merken

Uitgangspunten voor het college bij deze hele operatie zijn het bereiken van een structureel evenwichtige begroting, behoud van voorzieningen en acceptabele lasten voor inwoners en bedrijven. Het gaat straks om lastige keuzes die op onderdelen onvermijdelijk grote gevolgen zullen hebben. Ongetwijfeld zal iedereen binnen West Betuwe er iets van gaan merken.

Knoppen draaien: het afwegingskader

Vooruitlopend op de begrotingbehandeling 2021 bieden wij u separaat een afwegingskader aan, dat we gebruiken bij het beoordelen van ombuigingsvoorstellen tijdens de begrotingsbehandeling 2021. Zoals door de auditcommissie geadviseerd is in de raadsvergadering van 26 mei jl. is het afwegingskader opgesteld in samenwerking met de raads werkgroep Financieel Evenwicht. Voor de volledigheid wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief West Betuwe financieel in evenwicht https://gemeenteraad.westbetuwe.nl/Raadsinformatie/raadsinformatienotas/2020/alle/pagina_2.